

Kedves testvéreim!

Az elmúlt héten kaptam egy email-t, amiben a dalai lámától egy mondás volt idézve. Ez így hangzik: „Nem sokat számít, hogy valaki hívő-e, vagy sem: sokkal fontosabb, hogy jó ember legyen.” A láma bölcsességét megerősítendő még egy másik mondat is szerepelt ebben az üzenetben, még hozzá ez: „Nem elég a hétvégén a templomba a padot koptatni. Embernek kellene maradni!!!” Természetesen e sületlen mondat végén 3 felkiáltó jel is ki volt téve, hogy az ostobák is megértsék. És természetesen úgy van írva a szöveg, hogy a „templomba padot koptatni” és nem „templomban”.

Jóllehet, tudom, ha az egyház merő reakciókából élne hétről-hétre, akkor elveszítené a saját karakterét, tehát nem szabad minden csip-csup dologról a szószéken beszélni, mégis úgy érzem: ez esetben szükséges reagálni. Még hozzá azért, mert hívő ember küldte ezt a csatolmányt nekem jószándékkal. Márpedig ez a 2 mondat a keresztyén hitünkkel ellentétes. Hadd fejtsem ki ezt bővebben!

Először is a dalai lámától mélypont, hogy a mondat első felében azt mondja: nem sokat számít, hogy valaki hívő-e? Innentől már mindegy, hogy mi lesz a mondat második fele: az első felét úgysem fogja tudni megmenteni. Egy vallási vezető, aki sok millió ember közös hitének a jelenlegi vezető figurája: ne mondjon olyat, hogy nem sokat számít: hisznek-e, vagy nem a hívei. Ez nagyjából olyan, mintha azt mondaná bárki: nem a lényeg a fontos. Hát akkor mégis mi?

Nem sokat számít, hogy hisznek-e az emberek... Testvéreim! Mi, keresztyének valljuk, hogy egyedül hit által vagyunk kedvesek Isten előtt. Ez nem azt jelenti, hogy a nem hívőket utálja, de azt igenis jelenti, hogy a nem hívők nem kedvesek az ő szemében.

El tudjátok képzelni, hogy miközben a keresztyénséget semmibe vevő európaiak és amerikaiak milliószám boldogan olvasták ezt az önigazoló mondást, hogy még a dalai láma is megmondja, hogy nem kellett nekem ahhoz templomba mennem, hogy rendes ember legyek – persze az ostoba fajankó magabiztosan jónak vallja magát -, szóval miközben sokan önigazolóan elégedetten olvasták ezt a gondolatot, aközben a buddhisták millióiban megállhatott az ütő: A tibeti buddhizmus irányzatának legmagasabb rangú tanítója szerint nem sokat számít, hogy valaki hívő-e, vagy sem.

És hát az indoklás mi is? Az, hogy azért, mert sokkal fontosabb, hogy jó ember légy. Szép gondolat. Csak éppen hasznavehetetlen.

Tele van a padlás jó emberekkel, és mégis a világ rossz irányba halad!

Mi az, hogy jó ember? Egy politikus jó ember? Sokak szerint igen, mások szerint nem. Egy cigány, aki csak fele annyit lop, mint a szülei, ő jó ember? Sokak szerint igen, mások szerint nem. Egy lelkiismeretes, de alkoholistá ember jó ember, vagy nem? Sokak szerint igen, mások szerint nem. Kálvin, aki akkor, amikor egész Európában égtek a máglyák a vallási nézeteltérések miatt, és egyetlen ember eseténél igennel szavazott a városi tanácsban az ő megégetésére, ő jó ember volt, vagy sem? Sokak szerint igen, mások szerint megbocsáthatatlan bűnt követett el. És Loyola Szent Ignác, aki halálra üldözte a protestánsokat, de mostanában az

ő teológiájának nyomán tartanak egyre több protestánsnak cursilliót, ő jó ember volt, vagy sem? Sokak szerint igen, mások szerint nem. Folytassam a sort? Ki és mi dönti el, hogy valaki jó-e, vagy sem? Hány művészért hálás az emberiség, miközben ők pokollá tették a szörnyű természetükkel a családjukat?

Egy szó, mint száz: az, hogy valaki jó ember, természetesen nehezen dönthető el, még a napnak is van árnyéka, a legrendesebb embereknek is vannak ballépéseik, kárvallottjaik, úgyhogy ezt a címet adományozni egymásnak szubjektív dolog. Bizonyos dolgokban lehetünk csak legfeljebb jók. Ha egyáltalán sikerül, mert az is gyakori, hogy aki áll, nem vigyáz eléggé, hogy el ne essék, aki jó, könnyen elhiszi, hogy ő jó, és máris hamar nem lesz az.

De hát mondanom sem kell, amikor a dalai láma ezen gondolatát olvassák a nem hívők, vagy a hitüket nem gyakorlók, rögtön öngazolássá silányítják ezt a mondatot. Buta magabiztossággal magukra vonatkoztatják ezt a mondást, és mivel jó embereknek tartják magukat, ezért megnyugszanak, hogy milyen okosan tették, hogy nem fordították idejüket a vallásra. Csakhogy semmi súlya nincsen annak, hogy valaki jónak tartja-e magát. Legalábbis Isten előtt. És itt van a kutya elásva. Egymás előtt vetélkedhetünk, jóság címetek bitorolhatunk, vagy adományozhatunk éppen egymásnak, de mit számít ez Isten előtt? Semmit. Isten előtt a mi jóságunknak nincs súlya. Akkor sem, ha a dalai lámára hivatkozással ezt olvassák ki az emberek a láma mondatából, aki valószínűleg életének egy hete alatt több vallásgyakorlatot csinál, mint az öndicsérő, öngazulós fajta olvasói egy élet alatt, akik a saját maguk iránt érzett nárcisztikus állapotuk miatt azon az apróságon, hogy a lustaságuk miatt nem csinálnak semmi vallásgyakorlatot, nem ütköznek meg, hanem a vallásoskodásból kinőtt, érett ember magatartásának gondolják. Hej, testvérek, ha egyszer eljutnánk odáig, hogy a lelkifejlődésben kinőné Európa a helytelen vallásgyakorlatos hitéletet, milyen jó lenne, csak az a baj, hogy most már sok évtizede egyre többen el sem kezdenek semmilyen vallásgyakorlatot...

További probléma, hogy a jó ember csak akkor marad meg jónak, ha folyamatosan jobb akar lenni. A sportoló versenyez az idővel, magával, ellenfeleivel, a zenész egy életen át gyakorol, és fejleszti magát, a hívő ember – normális esetben - egész életében erősíti magát a hitében és annak gyakorlatában. Így tehát a láma mondása már akkor sokkal mélyebb bölcsességről szólna – bár egyébként nem tudom, hogy valóban mondott-e ilyen butaságot, vagy csak a szájába adták némelyek, akiknek senki és semmi sem szent- szóval sokkal komolyabb tanítás lenne az a lámától, hogy sokkal fontosabb: az ember mindig egyre jobb legyen! Az is lehet egyébként, hogy a láma azt mondta eredetileg: nem sokat számít, hogy az ember vallásos-e, sokkal fontosabb, hogy jó ember legyen. Ez a mondás is már sokkal tisztább üzenetet hordozna.

Csak hát itt akkor eljutunk annak a problémájához, hogy ez minden akarás ellenére lehetetlen út a megistenülésig, a tökéletes megvalósításig, addig, hogy az Ember szó nagy kezdő betűvel legyen írva, és akkor az Isten szót persze nyugodtan lehetne írni kis kezdőbetűvel. Az egész emberiség eddigi történelme azonban azt bizonyítja: az ember kis e betűs ember, a nagy kezdőbetű csak Istennek jár, aki szent, igaz, tökéletes, aki a szeretet, aki Megváltó, Mindenható, aki Jézusban a nagy E kezdő betűs emberséget megmutatta előttünk, de még a legjobb tanítványai sem tudtak még csak a közelébe sem jutni a jóságban. Egyébként nem is ez a keresztyénségünk fő profilja, hanem a Krisztus-követés. Bűnösen, de lelkesen.

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Hamar László lelkész

Elhangzott 2022. november 6-án

Testvéreim! Jézushoz egyszer odament egy fiatalember, aki törekedett jónak lenni, és gyakorlatilag sikerült tisztának maradnia a 10 parancsolat tekintetében, ami óriási dolog. Na, most ő megérezte, hogy Jézus még nálánál is tisztább, ezért úgy szólította meg Jézust, hogy: „Jó mester”! Jézus döbbenetesen azonnal visszakérdezett: miért hívsz így, hiszen csak az Isten a jó? Erre a történetre a Jézus istenségét tagadó teológusok azt mondják, íme, Jézus elutasította azt, hogy ő tökéletesen tiszta lett volna, mi viszont, keresztyének azt mondjuk: Jézus elgondolkodtatni akarta ezt az embert arról, hogy ha jónak nevezi Jézust, akkor ez azt kell, hogy jelentse, hogy ő Isten. Jézus mindenesetre a „jó” elnevezést emberre nem alkalmazta. A láma mondatának talán ez a legkeményebb bírálata, vagyis az, hogy senki sem tud jó lenni. Senki. Ez az út nem járható. Nem a jóságunk által van esélyünk megistenülni, hanem Isten megemberülése által. Míg minden más vallás lényege az ember útja Istenhez, addig a mi hitünk lényege az a boldog bizonyágtétel, hogy Isten végtelen szeretetéből emberré lett, hogy megmentsen minket. S miközben minden más vallás lényege az, hogy az ember azért tegye a jót, hogy általa közelebb kerüljön az Istenhez, addig egyedül a keresztyén hitünk boldog hitvallása az, hogy azért tesszük a jót, mert Isten előbb megtette már, ő már közel jött, mi hálából továbbadjuk az ő jóságát.

Testvéreim! Ismertek már annyira, hogy a ráadás-érvelést még hozzáteszem: ahhoz, hogy az ember jó legyen, vagy jót tegyen, összehasonlíthatatlanul kevesebb az esélye, ha nem hívő. Képzeljük csak el a mai délutánunkat, hogy mennyivel könnyebb lesz a tetteink tisztasága amiatt, hogy úrvacsoráztunk.

Ami pedig a láma mondását kiegészítő másik bölcsességet illeti, hogy „nem elég a hétvégén a templomba a padot koptatni: Embernek kellene maradni”, nos ebben egyetértünk abban az értelemben, hogy mihelyt eljut valaki az igaz emberségig, valóban már csak erre kell majd ügyelnie. De amíg nem sikerül nagy E betűvel írt Embernek lenni, addig hogy maradjon meg annak? Addig marad a templompad-koptatós 2000 éves hagyományunk: az, hogy eljövünk az Isten házába, hogy az Isten embersége által mi megigazuljunk. A mondatban egyébként a „kellene” kifejezés azt sugallja, hogy a templomos hívő embereknek most már össze kéne magukat szedniük a nem templomos nem hívő, vagy nem templomos hívő emberekhez képest. Nos, ezt a szívességet nem tesszük meg. Nem az ő emberséges szintjükre szeretnénk felzárkózni a templomban, hanem Isten emberségességét szeretnénk befogadni a szívünkbe, ami által legalábbis emberibb emberek lehetünk.

A láma mondását tehát így fogalmazhatjuk meg: Nem sokat számít, hogy valaki mennyire vallásos, a kérdés az, hogy hite révén Isten által megigazult emberré válik-e, vagy sem.

A másik mondást illetően pedig így fogalmazhatunk: Bizony, nem elég a hétvégén a templompad koptatása. Ennél sokkal komolyabb hitgyakorlatra van szükségünk. De még így is csak Isten végtelen jósága által válhatunk emberséges emberré. Ámen.